

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

den 7 september 2017*

”Begäran om förhandsavgörande – Beskattning – Beskattning av energiprodukter och elektricitet – Direktiv 2003/96/EG – Tillämpningsområde – Artikel 2.4 b – Elektricitet som huvudsakligen används för kemisk reduktion – Begrepp”

I mål C-465/15,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Finanzgericht Düsseldorf (Skattedomstolen i Düsseldorf, Tyskland) genom beslut av den 19 augusti 2015, som inkom till domstolen den 3 september 2015, i målet

Hüttenwerke Krupp Mannesmann GmbH

mot

Hauptzollamt Duisburg,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden E. Juhász samt domarna C. Vajda (referent) och K. Jürimäe,
generaladvokat: M. Bobek,

justitiesekreterare: handläggaren X. Lopez Bancalari,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 17 november 2016,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Hüttenwerke Krupp Mannesmann GmbH, genom K. Möhlenkamp, Rechtsanwältin, och C. Palme,
- Hauptzollamt Duisburg, genom H. Tulowitzki och P. Germelmann, båda i egenskap av ombud,
- Förenade kungarikets regering, genom M. Holt och D. Robertson, båda i egenskap av ombud, biträdda av M. Gray, barrister,
- Europeiska kommissionen, genom F. Tomat och M. Wasmeier, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 19 januari 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

* Rättegångsspråk: tyska.

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 2.4 b tredje strecksatsen i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 2003, s. 51).
- 2 Denna begäran har presenterats inom ramen för ett mål mellan Hüttenwerke Krupp Mannesmann GmbH (nedan kallat Hüttenwerke Krupp) och Hauptzollamt Duisburg (Tullkontoret i Duisburg, Tyskland) (nedan kallat tullkontoret), angående ett avslag på en begäran från Hüttenwerke Krupp om skattebefrielse för elektricitet som under november 2012 använts i bolagets verksamhet för att driva en turbofläkt.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Av skälen 2–7, 11, 12 och 22 i direktiv 2003/96 framgår följande:
 - ”(2) Avsaknaden av gemenskapsbestämmelser om minimiskattesatser för elektricitet och andra energiprodukter än mineraloljor kan inverka negativt på den inre marknadens funktion.
 - (3) För att den inre marknaden skall fungera väl och för att målen i andra delar av gemenskapens politik skall uppnås krävs det att minimiskattenivåer fastställs på gemenskapsnivå för de flesta energiprodukter, inklusive elektricitet, naturgas och kol.
 - (4) Stora skillnader mellan medlemsstaternas energiskattenivåer skulle kunna visa sig motverka en väl fungerande inre marknad.
 - (5) Fastställandet av lämpliga minimiskattenivåer för gemenskapen kan göra det möjligt att minska nuvarande skillnader i de nationella skattenivåerna.
 - (6) Enligt artikel 6 i [EG]-fördraget ska miljöskyddskraven integreras i utformningen och genomförandet av gemenskapens övriga politik.
 - (7) I egenskap av part i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar har gemenskapen ratificerat Kyotoprotokollet. Beskattningen av energiprodukter, och, när detta är tillämpligt, elektricitet, är ett av de instrument som är tillgängliga för att målen för Kyotoprotokollet skall kunna uppnås.
- ...
- (11) Det är medlemsstaternas angelägenhet att besluta om skattesystem som inrättas i samband med genomförandet av denna gemenskapsram för beskattning av energiprodukter och elektricitet. Medlemsstaterna kan i detta avseende besluta att inte öka den samlade skattebördan om de anser att genomförandet av en sådan princip om skatteneutralitet skulle kunna bidra till omstrukturering och modernisering av deras skattesystem genom att uppmuntra beteenden som främjar ett bättre miljöskydd och ökad användning av arbetskraft.
- (12) Priserna på energiprodukter är avgörande faktorer i gemenskapens energi-, transport- och miljöpolitik.

[...]

(22) Energiprodukter bör i huvudsak omfattas av en gemenskapsram när de används som bränsle för uppvärmning eller motorbränsle. Det är därför i överensstämmelse med skattesystemets natur och logik att inte låta reglerna omfatta dubbel användning av energiprodukter och användning av sådana till annat än bränsle samt mineralogiska processer. Elektricitet som används på liknande sätt bör behandlas likvärdigt.”

4 Enligt artikel 1 i direktiv 2003/96 ska energiprodukter och elektricitet beskattas i medlemsstaterna i överensstämmelse med direktivet.

5 I artikel 2.1 i samma direktiv definieras energiprodukter genom upprättandet av en förteckning över produkter i enlighet med numren i den kombinerade nomenklaturen i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 1987, s. 1). I artikel 2.2 samma direktiv preciseras därtill att direktivet även ska tillämpas på elektricitet enligt nr 2716 i nämnda nomenklatur.

6 Av artikel 2.4 i samma direktiv framgår följande:

”Detta direktiv skall inte tillämpas på

...

b) följande användningar av energiprodukter och elektricitet:

- Energiprodukter som används för andra ändamål än som motorbränslen eller som bränslen för uppvärmning.
- Dubbel användning av energiprodukter.

En energiprodukt har dubbel användning när den används både som bränsle för uppvärmning och för andra ändamål än som motorbränsle och bränsle för uppvärmning. Användning av energiprodukter i kemisk reduktion, elektrolys och i metallurgiska processer skall anses som dubbel användning,

- Elektricitet som i huvudsak används för kemisk reduktion och i elektrolytiska och metallurgiska processer.

...”

Tysk rätt

7 I 9a § 1 Stromsteuergesetz (lagen om skatt på elektricitet), i den version som är tillämplig på de faktiska omständigheterna, föreskrivs följande:

”Eftergift, återbetalning eller kvittning av skatten på elektricitet medges på begäran om det intygas att elektriciteten har beskattats och använts av ett bolag inom tillverkningssektorn.

...

4. för reaktioner med kemisk reduktion,

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 8 Hüttenwerke Krupp driver ett stålverk. Bolaget producerar tackjärn vid hög temperatur i masugnar genom en process med kemisk reduktion, med användning av järnmalm och koks.
- 9 Anläggningen består av turbofläktar som drivs av elektriska motorer genom vilka den omgivande luften komprimeras för att transporteras till cowper-apparater. Andra fläktar pumpar därefter in den komprimerade, sedermera uppvärmda luften i en masugn i vilken en kemisk reduktion uppstår, genom vilken järnmalmen successivt omvandlas till järn genom tillsats av kolmonoxid vid hög temperatur. Inpumpningen av den komprimerade, uppvärmda luften är nödvändig för att sätta igång och upprätthålla den kemiska reduktionen i masugnen.
- 10 Den 26 april 2013 begärde Hüttenwerke Krupp i enlighet med 9a § lagen om skatt på elektricitet skattebefrielse hos tullkontoret för 20 585,2 MWh elektricitet som under november 2012 hade använts för att driva en turbofläkt. Genom beslut av den 4 juni 2013 ogillade tullkontoret denna begäran. Hüttenwerke Krupps begäran om omprövning föranledde inte någon ändring av beslutet.
- 11 Hüttenwerke Krupp överklagade beslutet till den hänskjutande domstolen.
- 12 Bolaget hävdade att begreppet ”elektricitet som i huvudsak används för kemisk reduktion”, vilket anges i artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96 omfattar alla uttag av elektricitet som används för en process för kemisk reduktion, vilket ordet ”för” i bestämmelsen visar. Enligt bolaget omfattar detta begrepp hela processen för genomförande av kemisk reduktion och ingen skillnad görs mellan de olika stadierna i processen. Även de processer genom vilka luften komprimeras och transporteras utgör en del av processen för kemisk reduktion, då den sistnämnda inte kan erhållas utan de förstnämnda processerna.
- 13 Tullkontoret hävdade emellertid att elektriciteten måste användas direkt i processen för kemisk reduktion och inte i understödjande eller underordnade apparater på ett annat stadium i produktionen, även om nämnda apparater är nödvändiga för produktionen av tackjärn. Den elektricitet som används till en turbofläkt, som används före den verkliga processen för den kemiska reduktionen, är inte att betrakta som att den används direkt i denna process.
- 14 Den hänskjutande domstolen har angett att utgången i det nationella målet beror på tolkningen av 9a § 1 lagen om skatt på elektricitet, i den lydelse som var tillämplig på omständigheterna i det nationella målet, genom vilken artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96 genomförs i nationell rätt.
- 15 Den hänskjutande domstolen anser att användningen av den komprimerade och uppvärmda omgivande luften i en masugn är ett nödvändigt moment i processen i en masugn, och därmed även i en process för kemisk reduktion, och inte ska kategoriseras som ”föregående, redan avslutad process”. Den har tillagt att det enda syftet med att producera den komprimerade och uppvärmda luften är att förse masugnen med en för den kemiska reduktionen nödvändig ingrediens.
- 16 Mot denna bakgrund beslutade Finanzgericht Düsseldorf (Skattedomstolen i Düsseldorf, Tyskland) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska artikel 2.4 b tredje strecksatsen i rådets direktiv 2003/96 ..., med avseende på processen för framställning av tackjärn i masugn, tolkas på så sätt att även elektricitet som används för att driva en turbofläkt ska anses utgöra elektricitet som i huvudsak används för kemisk reduktion?”

Prövning av tolkningsfrågan

- 17 Den hänskjutande domstolen har ställt frågan för att få klarhet i om artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96 ska tolkas på så sätt att elektricitet som används för att driva turbofläktar i syfte att komprimera luft som därefter används i en masugn i en process för produktion av tackjärn genom kemisk reduktion av järnmalm utgör ”elektricitet som används huvudsakligen för kemisk reduktion”, i den mening som avses i bestämmelsen.
- 18 Denna fråga berör frågan om vilken grad av samband som ska föreligga mellan elektriciteten och den kemiska reduktionen för att elektriciteten ska anses användas ”i huvudsak för kemisk reduktion”, i den mening som avses i artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96.
- 19 Artikel 2.4 b i direktiv 2003/96 undantar ett antal energiprodukter och elektricitet som används för däri angivna syften från direktivets tillämpningsområde. Därmed beskattas energiprodukter och elektricitet som omfattas av denna bestämmelse inte i enlighet med direktivet.
- 20 ”Elektricitet som används huvudsakligen för kemisk reduktion”, i den mening som avses i artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96, är därmed undantagen från direktivets tillämpningsområde.
- 21 Den gängse betydelsen av begreppet ”elektricitet som ... används för kemisk reduktion”, i de olika språkversionerna av artikel 2.4 b tredje strecksatsen, talar för att ett svagt samband mellan användningen av elektriciteten och den kemiska reduktionen inte är tillräckligt för att användningen ska omfattas av bestämmelsen. Detsamma gäller beträffande användning av elektricitet som inte är nödvändig för att den kemiska reduktionen ska kunna genomföras.
- 22 Det är emellertid inte möjligt att enbart utifrån lydelsen i direktiv 2003/96 avgöra om ett tillräckligt nära samband föreligger mellan elektricitet som används i ett sådant syfte som det i det nationella målet och den kemiska reduktionen, såsom krävs enligt nämnda bestämmelse.
- 23 Därmed kan inte endast ordalydelsen i artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96 beaktas, utan hänsyn måste även tas till dess sammanhang och syftet med det regelverk som direktivet är en del av (se, bland annat, dom av den 10 september 2014, Holger Fortsmann Transporte, C-152/13, EU:C:2014:2184, punkt 26).
- 24 Som framgår av artikel 2.4 b andra strecksatsen i direktiv 2003/96 är detta direktiv inte tillämpligt på energiprodukter med dubbel användning. Denna bestämmelse innehåller även en definition av energiprodukter med dubbel användning, av vilken det framgår att en energiprodukt har dubbel användning när den används både som bränsle för uppvärmning och för andra ändamål än som motorbränsle eller som bränsle för uppvärmning. Användning av energiprodukter för kemisk reduktion ska anses som dubbel användning.
- 25 Artikel 2.4 b i direktiv 2003/96 ska läsas mot bakgrund av skäl 22 i direktivet, av vilket det framgår att energiprodukter i huvudsak bör omfattas av en gemenskapsram när de används som bränsle för uppvärmning eller som motorbränsle. Det framgår även av detta skäl att det är i överensstämmelse med skattesystemets natur och logik att inte låta reglerna omfatta dubbel användning av energiprodukter, och att elektricitet som används på liknande sätt bör behandlas likvärdigt.
- 26 Såsom kommissionen har framhållit i sitt yttrande är det med anledning av att energiprodukter och elektricitet är utbytbara som unionens lagstiftare har valt att vid avgränsningen av tillämpningsområdet för direktiv 2003/96 och beskattning i enlighet med detta behandla sådana produkter likvärdigt. Att avgränsa direktivets materiella tillämpningsområde på ett sådant sätt gör det möjligt att fastställa minimiskattenivåer för unionen på ett heltäckande sätt för såväl energiprodukter

som elektricitet och har till syfte att uppnå de två syften som eftersträvas genom direktivet, såsom de anges i skälen 2–6, 7, 11 och 12 i detta, nämligen att å ena sidan garantera en väl fungerande inre marknad inom energisektorn och å andra sidan främja uppnåendet av klimatpolitiska mål.

- 27 Med hänsyn till övervägandena i punkterna 25 och 26 i denna dom ska det framhållas att en tolkning av begreppet ”elektricitet som i huvudsak används för kemisk reduktion”, vilket nämns i artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96, som är mer omfattande än tolkningen av begreppet ”energiprodukter [som används] för kemisk reduktion” i andra strecksatsen i samma bestämmelse, skulle få till effekt att energiprodukter och elektricitet som används på samma sätt skulle behandlas olika, i strid med unionslagstiftarens intentioner och syftet med avgränsningen av tillämpningsområdet för direktivet.
- 28 En sådan tolkning skulle få den konsekvensen att elektricitet skulle undantas från den beskattning som föreskrivs i direktiv 2003/96, till nackdel för en energiprodukt som används på samma sätt och som beskattas i enlighet med direktivet. Med beaktande av att energiprodukter och elektricitet är utbytbara skulle en sådan tolkning få till effekt att användningen av elektricitet skulle behandlas fördelaktigare på bekostnad av energiprodukter vilket definitivt skulle strida mot de båda syftena med direktiv 2003/96, vilka anges i punkt 26 i denna dom.
- 29 Det kan understrykas att det inte framgår av beslutet att begära förhandsavgörande att den elektricitet som användes för att driva turbofläkten i anläggningen i det nationella målet användes på något annat sätt än för att driva de elektriska motorer som var nödvändiga för att komprimera den omgivande luften. Hüttenwerke Krupps påståenden grundas på antagandet att den aktuella elektriciteten används för att driva turbofläkten, som motorkraft. Hüttenwerke Krupp har därtill medgett, som svar på en fråga som ställts av EU-domstolen, att den av turbofläkten komprimerade luften därefter värms upp i en cowper-apparat innan den pumpas in i masugnen.
- 30 Om turbofläkten hade drivits av en energiprodukt, såsom diesel, i stället för elektricitet skulle energiprodukten inte omfattas av begreppet dubbel användning i den mening som avses i artikel 2.4 b andra strecksatsen första meningen i direktiv 2003/96, med den följd att den skulle undantas från direktivets tillämpningsområde då det enda syftet med användningen av energiprodukten i fråga skulle vara att producera motorkraft, vilket därmed skulle motsvara en användning som motorbränsle.
- 31 Av de skäl som framgår av punkterna 26–28 i denna dom kan den tredje strecksatsen i bestämmelsen inte tolkas så, att elektricitet som används i samma syfte som en energiprodukt undantas från direktivets tillämpningsområde, då detta skulle vara oförenligt med den likvärdiga behandling av energiprodukter och elektricitet som unionens lagstiftare eftersträvat vid avgränsningen av tillämpningsområdet för direktiv 2003/96.
- 32 Av det anförda följer att frågan ska besvaras enligt följande: Artikel 2.4 b tredje strecksatsen i direktiv 2003/96 ska tolkas på så sätt att elektricitet som används för att driva turbofläktar i syfte att komprimera luft som därefter används i en masugn i en process för produktion av tackjärn genom kemisk reduktion av järnmalm inte utgör ”elektricitet som i huvudsak används för kemisk reduktion”, i den mening som avses i denna bestämmelse.

Rättegångskostnader

- 33 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

Artikel 2.4 b tredje strecksatsen i rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet ska tolkas på så sätt att elektricitet som används för att driva turbofläktar i syfte att komprimera luft som därefter används i en masugn i en process för produktion av tackjärn genom kemisk reduktion av järnmalm inte utgör ”elektricitet som i huvudsak används för kemisk reduktion”, i den mening som avses i denna bestämmelse.

Underskrifter